

Συνοπτικά περιεχόμενα

Πρόλογος και ευχαριστίες	13
Εισαγωγή: Προς μια προσέγγιση των οικονομικών της υγείας	15

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Υγεία, ιατροφαρμακευτική
περίθαλψη και συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης

1 Κατανόηση της έννοιας της «υγείας» στα οικονομικά της υγείας	25
2 Από την ασθένεια στην περίθαλψη	43
3 Ηθική και δεοντολογία, αξίες και η ιδέα της ευζωίας	59
4 Διοίκηση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	71
5 Χρηματοδότηση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	81
6 Η σχέση μεταξύ Μακροοικονομικών και Υγείας	95
7 Σύγκριση συστημάτων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	109

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Θεωρία των Οικονομικών της Υγείας

8 Προσεγγίζοντας την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη υπό μια οικονομική οπτική.....	125
9 Νεοκλασικά οικονομικά: η επικρατούσα προσέγγιση	143
10 Αγορές, αποτυχία της αγοράς, κρατική παρέμβαση και αποτυχία του κράτους.....	175
11 Τρόποι χρηματοδότησης των υπηρεσιών υγείας	195
12 Μέθοδοι αξιολόγησης στα οικονομικά της υγείας	217
13 Οι τεχνολογίες υγείας και η αξιολόγησή τους	249
14 Πληρωμές για την ιατρική περίθαλψη: Εξισορρόπηση της καταλληλότητας, της ποιότητας και του κόστους	265

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Από τη θεωρία στην πράξη: η αξιοποίηση των οικονομικών των υπηρεσιών υγείας προς τη βελτίωση της παγκόσμιας υγείας

15 Οικονομικά των Υπηρεσιών Υγείας: μια εφαρμοσμένη διεπιστημονική προσέγγιση που αναλύει τα δεδομένα, λαμβάνει υπόψη τις πολυπλοκότητες και εφαρμόζει αποτελεσματικές στρατηγικές.....	283
16 Προστασία της παγκόσμιας και της κοινωνικής υγείας.....	309
17 Προς μια ορθολογική χρηματοδότηση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.....	327
18 Ιεράρχηση προτεραιοτήτων και βασικά πακέτα υπηρεσιών υγείας.....	347
Επίλογος: Ξεπερνώντας την εμπορευματοποίηση της υγείας και αξιοποιώντας καλύτερα την «απαισιόδοξη επιστήμη».....	363
Βιβλιογραφία.....	369
Ευρετήριο όρων.....	379

Περιεχόμενα

Πρόλογος και ευχαριστίες	13
Εισαγωγή: Προς μια προσέγγιση των οικονομικών της υγείας	15
Η προσέγγισή μας και η δομή του βιβλίου	19

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Υγεία, ιατροφαρμακευτική
περίθαλψη και συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης

1 Κατανόηση της έννοιας της «υγείας» στα οικονομικά της υγείας	25
1.1 Ορισμοί και μοντέλα «υγείας» και «ασθένειας»	25
1.2 Παθολογία και ο ορισμός των συγκεκριμένων ασθενειών	28
1.3 Παράγοντες που επηρεάζουν την υγεία και την ασθένεια	31
1.4 Δεδομένα, πηγές δεδομένων και ανάλυση δεδομένων	34
1.5 Υγεία και ανθρώπινα δικαιώματα	39
Περαιτέρω μελέτη	41
2 Από την ασθένεια στην περίθαλψη	43
2.1 Η ανάγκη και η ζήτηση ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	43
2.2 Συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	46
2.3 Παροχή υπηρεσιών περίθαλψης	49
2.4 Ποιότητα των υπηρεσιών περίθαλψης	51
Περαιτέρω μελέτη	57
3 Ηθική και δεοντολογία, αξίες και η ιδέα της ευζωίας	59
3.1. Θεωρίες δικαιοσύνης	59
3.2. Η διακυβέρνηση και ο ρόλος των κοινωνικών θεσμών	62
3.3. Θετικά και κανονιστικά οικονομικά της υγείας	64
3.4. Ασθένεια, κίνητρα και ηθικές πεποιθήσεις: προς μια δικτατορία της υγείας;	67
Περαιτέρω μελέτη	70
4 Διοίκηση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	71
4.1. Διοίκηση: ιστορία και ορολογία	71
4.2. Διοίκηση και οργανισμοί	73
4.3. Δραστηριότητες της διοίκησης	76
Περαιτέρω μελέτη	79
5 Χρηματοδότηση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	81
5.1 Οι δαπάνες για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	81

5.2. Περιγραφή χρηματοοικονομικών ροών: εθνικοί λογαριασμοί υγείας.....	84
5.3. Ποιος πληρώνει για ποιον; Ισότητα στη χρηματοδότηση	87
5.4. Συνέπειες των δαπανών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στα νοικοκυριά	91
Περαιτέρω μελέτη	93
6 Η σχέση μεταξύ Μακροοικονομικών και Υγείας	95
6.1. Οι οικονομικές συνέπειες της νόσου.....	95
6.2. Επένδυση στην υγεία	99
6.3. Η βάση για τις δημόσιες δαπάνες: δημοσιονομικός χώρος.....	103
6.4. Κοινωνική ασφάλιση, αυτόματοι σταθεροποιητές και πρόβλεψη μελλοντικού κόστους.....	107
Περαιτέρω μελέτη	108
7 Σύγκριση συστημάτων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	109
7.1. Συγκριτική ανάλυση συστημάτων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης: οικονομικά, δομμένα, ιστορία και προσεγγίσεις.....	109
7.2 Κοινωνική ασφάλιση υγείας στη Γερμανία.....	115
7.3 Η Έκθεση του Beveridge και το κράτος πρόνοιας του Ηνωμένου Βασιλείου	117
7.4 «Φόροι αμαρτίας» (sin taxes) για τη χρηματοδότηση της εθνικής ασφάλισης υγείας: η περίπτωση των Φιλιππίνων	118
7.5 Ο παγκόσμιος πόλεμος και τα κεκτημένα συμφέροντα απέτρεψαν τη δημιουργία ενός εθνικού συστήματος ασφάλισης υγείας: Ηνωμένες Πολιτείες	119
Περαιτέρω μελέτη	122

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Θεωρία των Οικονομικών της Υγείας

8 Προσεγγίζοντας την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη υπό μια οικονομική οπτική.....	125
8.1 Η οικονομική σκέψη στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και ο ρόλος των οικονομικών της υγείας	125
Ο ρόλος των δημοσίων αγαθών	128
Ο ρόλος των οικονομικών της υγείας: παροχή δεδομένων και διερεύνηση των στόχων	130
8.2 Τα οικονομικά ως πεδίο μελέτης και τα οικονομικά ως μέθοδος.....	131
8.3 Ένα σύντομο ιστορικό των οικονομικών της υγείας.....	133
8.4 Η πολιτική οικονομία των συστημάτων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.....	136
8.5 Μαθηματικά, μοντέλα και αιτιότητα στα οικονομικά της υγείας	139
Ανεξάρτητες και εξαρτημένες μεταβλητές, μοντέλα, οικονομετρία και μεικτές μέθοδοι	140
Περαιτέρω μελέτη	142
9 Νεοκλασικά οικονομικά: η επικρατούσα προσέγγιση	143
9.1 Homo economicus	144
Χρησιμότητα	145
Οριακή ανάλυση.....	147
Αποδοτικότητα.....	151
Ορθολογικότητα	151

Το ανθρώπινο κεφάλαιο και η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό	152
9.2 Οικονομικά της ευημερίας	153
9.3 Δύο σημαντικά έργα: Kenneth Arrow και Michael Grossman	155
9.4 Θεωρία παιγνίων	158
Εμβολιασμός	160
9.5 Κριτικές της νεοκλασικής θεωρίας	162
Μη ρεαλιστική μοντελοποίηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς.....	162
Παράβλεψη του κόστους συναλλαγής.....	164
Παράβλεψη των θεσμών	164
Αγνόηση των εναλλακτικών τρόπων διανομής.....	165
9.6 Απαντήσεις: ιστορική σχολή σκέψης, συμπεριφορικά οικονομικά και νέα θεσμικά οικονομικά.....	166
Ιστορική σχολή: τοποθετώντας τα οικονομικά σε ένα γενικότερο πλαίσιο.....	166
Συμπεριφορικά οικονομικά: πώς λαμβάνουν αποφάσεις οι άνθρωποι;	167
Νέα θεσμικά οικονομικά: κατανοώντας τις αγορές και τους θεσμούς.....	168
Περαιτέρω μελέτη	169
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	170
10 Αγορές, αποτυχία της αγοράς, κρατική παρέμβαση και αποτυχία του κράτους.....	175
10.1 Αγορές	175
Κατά Pareto αποδοτικότητα και κατά Pareto βέλτιστο.....	177
10.2 Αποτυχία της αγοράς.....	181
10.3 Κρατική παρέμβαση και αποτυχία της κυβέρνησης	186
10.4 Πού αποτυγχάνουν οι αγορές και οι κυβερνήσεις: κοινά αγαθά για την υγεία.....	191
Περαιτέρω μελέτη	193
11 Τρόποι χρηματοδότησης των υπηρεσιών υγείας	195
11.1 Αβεβαιότητα στην υγεία και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	195
11.2 Χρηματοδότηση υπηρεσιών υγείας εκτός των φορέων ασφάλισης	197
Άμεσες Ιδιωτικές Πληρωμές (out-of-pocket)	198
Απευθείας επιδοτήσεις.....	199
Εξατομικευμένα προγράμματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	199
Αποταμιευτικοί λογαριασμοί υγείας	200
Μικροπιστώσεις, μικροαποταμιεύσεις και μικροασφάλιση	200
Χρηματοδότηση από τα φορολογικά έσοδα	201
11.3 Ασφάλιση υγείας.....	202
11.4 Επισκόπηση των τύπων ασφάλισης	209
Κοινωνική ασφάλιση υγείας	210
Κοινοτική ασφάλιση υγείας	211
Ιδιωτική/εργοδοτική ασφάλιση υγείας.....	212
Περαιτέρω μελέτη	215
12 Μέθοδοι αξιολόγησης στα οικονομικά της υγείας	217
12.1 Οικονομική αξιολόγηση: γιατί;	217
12.2 Ευημερισμός, υπερευημερισμός και διαφορετικές μορφές οικονομικής αξιολόγησης..	219
Ανάλυση κόστους-οφέλους	221

Ανάλυση κόστους-αποτελεσματικότητας.....	222
Ανάλυση κόστους-χρησιμότητας.....	223
Δείκτης πρόσθετου κόστους-αποτελεσματικότητας (ICER).....	224
Πολυκριτηριακή λήψη αποφάσεων	226
12.3 Μέτρηση της υγείας και της ασθένειας.....	226
Το ποιοτικός προσαρμοσμένο έτος ζωής (QALY)	226
Προσαρμοσμένο στην ανικανότητα έτος ζωής (DALY).....	230
12.4 Προβλήματα με τα QALYs	231
12.5 Σύγκριση μεταξύ νεοκλασικής, βασιζόμενης στα QALYs και ιατρικής σκέψης	233
12.6 Επιπτώσεις και αντισταθμίσεις της καταναμητικής ισότητας	238
12.7 Μέτρηση και ανάλυση κόστους	241
12.8 Σημαντικές τεχνικές μοντελοποίησης	245
Περατέρω μελέτη	247
13 Οι τεχνολογίες υγείας και η αξιολόγησή τους.....	249
13.1 Τι είναι η αξιολόγηση των τεχνολογιών υγείας και που μπορεί να εφαρμοστεί;.....	249
13.2 Η ΑΤΥ ως πολιτικό και τεχνικό εγχείρημα.....	253
Ινδονησία: διασύνδεση της ΑΤΥ με το εθνικό πρόγραμμα ασφάλισης υγείας.....	254
Ταϊλάνδη: μια επιτυχία που βασίζεται σε ιδιωτική πρωτοβουλία	254
Μαλαισία: σταδιακή εξέλιξη ολοκληρωμένων ΑΤΥ	255
13.3 Τα βασικά στοιχεία ενός συστήματος ΑΤΥ	256
13.4 ΑΤΥ και αποζημιώσεις σε ένα μεταβαλλόμενο σύστημα παροχής υπηρεσιών υγείας ...	259
Ηνωμένο Βασίλειο: χρήση του κόστους ανά QALY.....	259
Γερμανία: το σύνορο αποδοτικότητας.....	260
Νέα Ζηλανδία: δημοσιονομικός προγραμματισμός και οριακή ανάλυση	262
Περατέρω μελέτη	264
14 Πληρωμές για την ιατρική περίθαλψη: Εξισορρόπηση της καταλληλότητας, της ποιότητας και του κόστους	265
14.1 Στρατηγική αγορά ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.....	265
14.2 Καταβολή κόστους για τη θεραπευτική φροντίδα, τη δημόσια ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και τις υπηρεσίες πρόληψης.....	266
Αμοιβή για παρεχόμενη υπηρεσία και ημερήσια αποζημίωση.....	266
Αμοιβή κατά κεφαλή.....	267
Συστήματα με βάση το περιστατικό.....	268
Μεικτά συστήματα	270
Μέθοδοι πληρωμής για τις υπηρεσίες δημόσιας υγείας και τις υπηρεσίες πρόληψης	270
Ομόλογα κοινωνικού αντίκτυπου	272
14.3 Αμοιβή βάσει απόδοσης	272
14.4 Συμμετοχή στις δαπάνες και χρεώσεις χρηστών	274
14.5 Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη με βάση την αξία	276
14.6 Η σημασία του ευρύτερου πλαισίου	278
Περατέρω μελέτη	279

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Από τη θεωρία στην πράξη: η αξιοποίηση των οικονομικών των υπηρεσιών υγείας προς τη βελτίωση της παγκόσμιας υγείας

15 Οικονομικά των Υπηρεσιών Υγείας: μια εφαρμοσμένη διεπιστημονική προσέγγιση που αναλύει τα δεδομένα, λαμβάνει υπόψη τις πολυπλοκότητες και εφαρμόζει αποτελεσματικές στρατηγικές.....	283
15.1 Εφαρμογή της ιατρικής λογικής στα οικονομικά των υπηρεσιών υγείας	284
15.2 Η διεπιστημονική φύση των οικονομικών των υπηρεσιών υγείας και οι χρήσεις της οικονομικής σκέψης.....	288
Μετατροπή των εννοιών σε πολιτική.....	289
Τα πλεονεκτήματα της διεξοδικής ανάλυσης: τα οικονομικά της υγείας της τρίτης ηλικίας.....	290
Οι χρήσιμες προκλήσεις της οικονομικής σκέψης.....	292
Μια προειδοποίηση.....	295
15.3 Πολιτική υγείας, δεδομένα και μεταρρύθμιση υγείας.....	295
Μεταρρύθμιση της υγείας.....	299
15.4 Διαχείριση της πολυπλοκότητας.....	300
Η ψηφιοποίηση της ιατρικής.....	304
Προς μια «θεωρία των πάντων»;.....	306
Ο (δεύτερος) μετασχηματισμός της ιατρικής	307
Περασιτέρω μελέτη	308
16 Προστασία της παγκόσμιας και της κοινωνικής υγείας.....	309
16.1. Παγκόσμια υγεία.....	309
Τα οικονομικά της παγκόσμιας δημόσιας υγείας: η εξάλειψη της πολιομυελίτιδας.....	310
Η αποκλίνουσα λογική των οικονομικών της ευημερίας: Ένα υπόμνημα της Παγκόσμιας Τράπεζας.....	311
16.2. Παγκόσμια παρέμβαση και συνεργασία.....	312
Η επιρροή των χορηγών	312
Διακυβέρνηση	314
16.3 Κοινωνική προστασία σε ένα μεταβαλλόμενο δημογραφικό περιβάλλον.....	315
16.4 Μέτρηση της κοινωνικής προστασίας	317
16.5 Εφαρμογή των συμπεριφορικών οικονομικών στην πράξη: ώθηση (nudging) και αιρεσιμότητα (conditionality).....	319
Περασιτέρω μελέτη	325
17 Προς μια ορθολογική χρηματοδότηση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.....	327
17.1 Αρχές της χρηματοδότησης.....	327
Τα τέσσερα κριτήρια της χρηματοδότησης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	329
Τρεις βασικές λειτουργίες χρηματοδότησης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ..	330
17.2 Στόχοι των κρατικών προγραμμάτων χρηματοδότησης.....	331
Στόχοι	332
17.3 Εφαρμόζοντας ένα πρόγραμμα χρηματοδότησης σε εθνικό επίπεδο.....	334
Απόφαση I: θέσπιση και διοίκηση.....	336

Απόφαση II: εγγραφή, πακέτο παροχών και δικαίωμα σε υπηρεσίες	336
Απόφαση III: προέλευση και συγκέντρωση πόρων	337
Απόφαση IV: ιδιοκτησία των παρόχων	337
Απόφαση V: ροή πόρων και κατάθεση χρηματικών αποθεματικών	337
17.4 Τεχνικές πτυχές	338
17.5 Αναλογιστικοί υπολογισμοί και παρακολούθηση.....	344
Περαιτέρω μελέτη	346
18 Ιεράρχηση προτεραιοτήτων και βασικά πακέτα υπηρεσιών υγείας.....	347
18.1 Σπανιότητα πόρων και ανάγκη για ελεγχόμενη διανομή (rationing)	347
18.2 Η προσέγγιση «κόστος ανά QALY» ως εργαλείο ιεράρχησης των προτεραιοτήτων..	350
Ισορροπία μεταξύ αποτελεσματικότητας και δικαιοσύνης στην κατανομή	351
«Ατομική» ζωή έναντι «στατιστικά προσδοκώμενης» ζωής.....	352
Η έννοια της κατανομτικής δικαιοσύνης	353
18.3 Βασικά πακέτα υπηρεσιών (ή παροχών) ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.....	355
Παραδείγματα από το Μεξικό και τη Χιλή	357
18.4 Καθορίζοντας ένα πακέτο παροχών	358
Περαιτέρω μελέτη	362
Επίλογος: Ξεπερνώντας την εμπορευματοποίηση της υγείας και αξιοποιώντας καλύτερα την «απαισιόδοξη επιστήμη».....	363
Βιβλιογραφία	369
Ευρετήριο όρων.....	379